

I nderuar Z. Braçe, Kryetar i Komisionit,

Të nderuar zonja e zotërinj deputetë, anëtarë të Komisionit,

Duke ju falenderuar për mbështetjen tuaj të vazhdueshme, më lejoni të paraqes në emër të Komisionit të Konkurrencës aspektet kryesore të aktivitetit të Autoritetit të Konkurrencës për vitin 2015, raporti i plotë i të cilit, i është paraqitur këtij Komisioni të nderuar në fund të muajit shkurt.

Gjatë vitit 2015, veprimtaria e institucionit të konkurrencës ka qënë në zbatim : të Ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe Politikës së Konkurrencës, duke trajtuar me kujdes ankesat si impulsi kryesor mbi problematikat që shfaqen në tregje; të Rezolutës së Kuvendit mbi veprimtarinë e Autoritetit të Konkurrencës për vitin 2014, si dhe të detyrave të përcaktuara në raportet e progresit nga Bashkimi European.

Gjithashtu, institucioni i konkurrencës ka funksionuar në zbatim të normave dhe praktikave më të mira të adminstratës publike dhe të së drejtës europiane të konkurrencës.

Nëpërmjet veprimtarisë së tij, Autoriteti i Konkurrencës, ka synuar për një treg sa më funksional, i cili nuk mund të realizohet pa mundësuar gjithëpërfshirjen e të gjithë aktorëve dhe faktorëve të tregut.

Në këtë këndvështrim, mirëfunksionimi i tregjeve kërkon kujdesin si për mirëqenien e konsumatorëve, ashtu edhe për t’i bërë tregjet sa më konkurruese dhe të hapura për hyrjet e reja.

Kjo karakteristikë e ligjit të konkurrencës përbën një nga aspektet e përhershme të veprimtarisë së institucionit të konkurrencës dhe që kërkon bashkëpunimin real e të vazhdueshëm me Kuvendin, institucionet qendrorë dhe vendorë, entet rregullatore, bizneset e organizatat e tyre, si dhe shoqatat e mbrojtjes së konsumatorëve.

Gjatë vitit 2015, Shqipëria ka marrë një vlerësim pozitiv nga mbikëqyrësit ndërkombëtarë të shprehur në konkluzionet e raportit të progresit të Bashkimit European për Shqipërinë : “Shqipëria ka shënuar progres të moderuar në fushën e politikës së konkurrencës”. Më konkretisht, janë vlerësuar pozitivisht kapacitetet administrative të Autoritetit të Konkurrencës, me nje “nivel të mirë ekspertize” duke shënuar në këtë mënyrë progres në kapacitetet e institucionit për zbatimin e ligjit.

51 Vendime të Komisionit të Konkurrencës të ndërmarra gjatë 2015-tës pasqyrojnë veprimtarinë shumë dimensionale të Autoritetit të Konkurrencës, të cilat janë ndërmarrë në zbatimit të Ligjit dhe në përgjigje kryesisht të ankesave, duke synuar një efekt real për rivendosjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg.

Më konkretisht për sjelljet antikonkurruese janë marrë:

6 vendime për marrëveshje të ndaluar ;
3 vendime për abuzimin me pozitën dominuese;
1 vendim për masa të përkohëshme ndaj një ndërmarrje;
11 vendime mbi kontrollin e përqëndrimeve;
11 vendime me rekomandime nga vlerësimet e akteve ligjore të institucioneve të tjera publike dhe enteve rregullatore;
3 vendime mbi miratimin e akteve nënligjore të konkurrencës;
1 vendim për përjashtimin e marrëveshjeve.
Vendimet e tjera kanë mundësuar realizimin e procedurave.

Gjatë vitit 2015 janë përfunduar rastet hetimore të filluara në vitit 2014 si në:

- ✓ tregun e prokurimeve publike në ndërtimin e Unazës së Re të Tiranës;
- ✓ tregun e prodhimit, importit dhe të shitjes me shumicë e pakicë të karburanteve;
- ✓ tregun e komunikimeve elektronike;
- ✓ tregun e blerjes së energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve nga OSHEE;
- ✓ tregun e importit dhe të shitjes me shumicë të cigareve të fabrikuara;
- ✓ tregun e prodhimit dhe shitjes me shumicë të vezëve;
- ✓ tregun e transportit detar të pasagjerëve, si dhe;
- ✓ tregun e shërbimit të hotelerisë.

Gjithashtu, gjatë vitit të kaluar janë realizuar procedurat hetimore dhe monitoruese në tregun bankar; tregun e importit dhe shitjes me shumicë të gazit të lëngshëm; tregu i prokurimeve publike të shërbimit të sinjalistikës dhe ai i ruajtjes fizike.

Për secilin rast janë dhënë vendimet përkatëse, të cilat janë vendime me detyrime për ndërmarrjet, rekomandime për entet rregullatore apo me masa të përkohëshme sipas specifikave të çështjeve.

Numri i **ankesave** të adresuara pranë Autoritetit të Konkurrencës gjatë vitit 2015 është 50 kundrejt 33 ankesave të depozituara gjatë vitit 2014. Megjithëse vetëm 25 prej tyre kanë qënë objekt i ligjit të konkurrencës, në tërësinë e tyre, ankesat kanë mundësuar identifikimin e problematikave në tregje.

Qasja ligjore dhe institucionale për të shqyrtuar pa vonesë çdo ankesë sipas objektit të Ligjit dhe bashkëpunimi me institucionet e tjera për t'i dhënë zgjidhje problematikës së tregjeve, ka sjellë një rritje të besimit publik të institucionit të konkurrencës.

Referuar ankesave të ndara sipas sektorëve rezulton se numri më i madh ka qenë në **tregun e komunikimeve elektronike**, ku gjatë vitit të kaluar ishin 22 ankesa të operatorëve që operojnë në tregun përkatës kryesisht për çështje të rregullimit nga autoriteti rregullator (AKEP).

Ankesat në **sektorin e medias audiovizive me pagesë**, kryesisht lidhur me detyrimin e operatorëve televizivë për të transmetuar pa pagesë në platformat dixhitale ose kabllorët, përbën një treg i cili nuk ka qënë më parë objekt i veprimtarisë. Për këtë arsye, Autoriteti i Konkurrencës ka filluar monitorimin e tregut për të dhënë vendimet përkatëse për hapjen e tregut për konkurrencë dhe heqjen e të drejtave ekskluzive të transmetimit të televizioneve kombëtare dhe lokale për t'i vendosur operatorët në kushtet e “barazisë në treg”.

Prokurimet publike mbeten shqetësuese në këndvështrim të konkurrencës, problematika e të cilës i referohet prokurimit të shërbimit të rojeve fizike, madhësisë së loteve, si dhe kritereve të veçanta në procedurat e prokurimit. Ka patur raste që institucionet publike kanë kërkuar ndërhyrjen e Autoritetit të Konkurrencës në rastet e dyshuara për kufizim të konkurrencës në treg.

Vlen për t'u përmendur roli pro-aktiv i Kontrollit të Lartë të Shtetit në rastin e denoncimit të një marrëveshje të mundshme të ndaluar në prokurimin publik të Unazës së Re të Tiranës si dhe bashkëpunimi për rastin e sinjalistikës, apo dy ankesa nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve për procedurat e prokurimit publik të shërbimit e-taxation dhe shërbimit të ruajtjes dhe sigurisë fizike.

Sektori i energjisë elektrike, gjithashtu ka shfaqur probleme në funksionimin e tij dhe përveç një proçedure të thelluar të hetimit për blerjen e energjisë nga OSHEE për mbulimin e humbjeve, ka patur edhe ankesa kryesisht për diferencimin e faturimit të biznesit mes tensionit të ulët dhe tensionit të mesëm, si dhe çështjet e rregullimit të disbalancave.

Nisur nga disa monitorime të ndërmarra nga Autoriteti i Konkurrencës ndër vite dhe problemet e identifikuar për **tregun bankar**, Komisioni i Konkurrencës vendosi për realizimin e një studimi të plotë të këtij tregu, i cili do të mundësojë të adresohen rekomandimet e duhura për mirëfunksionin e këtij tregu tepër jetik për ekonominë e vendit.

Edhe gjatë vitit 2015, në zbatim të detyrave të vendosura nga Kuvendi, Autoriteti i Konkurrencës ka kryer vlerësimin *ex-post* të të drejtave të veçanta dhe ekskluzive të dhëna, për të cilat janë dhënë rekomandimet përkatëse në zbatim të parimeve bazë të konkurrencës.

Nga shqyrtimi dhe vlerësimi i kontratave koncensionare, ka rezultuar se përgjithësisht gjatë procedurës për dhënien e koncensionave vazhdon të mos respektohet detyrimi i nenit 69 të Ligjit për të marrë vlerësimin e Autoritetit gjatë procedurës së dhënies së të

drejtave ekskluzive. Në këto kushte, Komisioni i Konkurrencës u detyrua që të shprehet me një vendim mbi detyrimin e zbatimi të këtij detyrimi ligjor nga qeveria.

Në vijim të këtij vendimi, Ministria e Transportit dhe e Infrastrukturës depozitoi pranë Autoritetit të Konkurrencës 3 draft marrëveshjeve koncensionare, ku kërkohej dhënia e mendimit të Autoritetit në lidhje me shkëlqjen e mundshme të parimeve të konkurrencës. Në këto raste, institucioni ka kryer një vlerësim *ex-ante* të këtyre draft kontratave koncensionare, duke dhënë edhe rekomandimet përkatëse.

Gjatë vitit 2015, janë shqyrtuar dhe autorizuar 11 raste përqendrimesh lidhur me përfitim e kontrollit, bashkimin e ndërmarrjeve apo krijimin e një ndërmarrje të re. Përqendrimet e ndodhura kanë qënë kryesisht në tregun financiar dhe nuk janë konstatuar ndryshime në strukturat e tregut të shkaktuara nga këto transaksione.

Problematikë vazhdon të jetë shqyrtimi i vendimeve të Komisionit të Konkurrencës me gjoba nga **sistemi gjyqësor** që sipas raportit të progresit të BE-së, *“vonesat në proceset gjyqësore janë shumë të gjata dhe duhen bërë përpjekje të mëtejshme për të rritur disponueshmërinë dhe cilësinë e trajnimit për gjyqtarët mbi politikën e konkurrencës”*.

Për të adresuar këtë problematikë, e cila është shumë jetike për efektet në treg të vendimeve të Komisionit të Konkurrencës, janë ndërmarrë disa nisma për trajnimin e gjyqtarëve duke përdorur fondet e dy projekteve të BE-së gjatë viteve të kaluara si dhe të UNCTAD-it në fund të vitit 2015. Por, problem mbetet vonesa e madhe e shqyrtimit të çështjes, e cila zbeh ndjeshëm ndërhyrjen e Autoritetit të Konkurrencës për rivendosjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg.

Përgjatë 2015 Autoriteti i Konkurrencës ka vijuar procesin e plotësimit të kuadrit ligjor sekondar në përputhje me legjislacionin europian, duke miratuar Udhëzimin “Mbi vlerësimin e kufizimeve vertikale”, Udhëzimin “Kushtet dhe detyrimet në rastet e përqendrimeve” si dhe Programin e ri të Lehtësimit nga Gjobat. Ky program është i bazuar në përvojat më të mira të autoriteteve homologe, të cilat kanë pasur sukses në zbulimin e praktikave anti-konkurrese në rastet e marrëveshjeve të ndaluara, duke ofruar lehtësim të plotë ose të pjesshëm për ndërmarrjet që do të bashkëpunojnë me Autoritetin e Konkurrencës.

Gjatë vitit 2015 janë përmirësuar instrumentet e hetimit të befasishëm dhe janë realizuar një sërë inspektimesh të befasishme si dhe janë trajnuar inspektorët me pajisjet më të fundit të inspektimeve Forensic. Por, përsëri pamundësia për të gjetur evidenca direkte shtron si një prioritet kryesor rritjen e ekspertizës jo vetëm për investigimet, por edhe për analizat e thelluara ekonomike për të identifikuar sjelljen e firmave në treg.

Gjatë vitit 2015, Autoriteti i Konkurrencës ka qënë objekt analize në një sesion të veçantë gjatë Asamblesë vjetore të UNCTAD, në Gjenevë. Kjo analizë bazohej në raportin e vlerësimit (Peer Review), të Ligjit e Politikës së Konkurrencës dhe të praktikës zbatuese të Autoritetit Shqipëtar të Konkurrencës, si dhe në debatin interaktiv midis ekspertëve

ndërkombëtar dhe përfaqësuesve të Autoritetit. Ky proces vlerësimi është kërkuar në mënyrë vullnetare nga Autoriteti dhe si një rast suksesi u konkludua me një projekt asistence të financuar nga UNCTAD. Rekomandimet e këtij raporti do të përdoren për të rritur bashkëpunimin ndërinstitucional me entet rregullatore dhe institucionet e tjera publike.

Të nderuar zonja e zotërinj deputetë !

Përcaktimi i prioriteteve për vitin 2016 merr në konsideratë eksperiencat pozitive dhe jopozitive me të cilat është ballafaquar Autoriteti i Konkurrencës gjatë aktivitetit të përditshëm për zbatimin e Politikës dhe të Ligjit të Konkurrencës, por jo vetëm.

Zbatimi i rekomandimeve të UNCTAD-it, do të përbejnë drejtimet kryesore të aktivitetit të Autoritetit për të përmirësuar performancën institucionale, si dhe do të shërbejnë si një platformë bashkëpunimi me të gjithë faktorët e tjerë kyç për përmirësimin e zbatimit të Politikës së Konkurrencës.

Sikurse është argumentuar edhe në këtë raport, efijçensa e Vendimeve të Komisionit të Konkurrencës është në funksion të vendimeve të gjyqësorit si dhe të shkallës së marrjes në konsideratë të rekomandimeve që i adresohen enteve rregullatore dhe institucioneve publike, politikbërëse dhe ekzekutive. Prandaj, ky aspekt i zbatimit të Ligjit ka qenë në fokus kryesor për përcaktimin e prioriteteve për vitin që sapo ka filluar.

Promovimi i një ambienti pro konkurrues kërkon jo vetëm zbatimin e Ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës” por edhe zbatimin e të gjithë legjislacionit shqiptar që ndikon konkurrencën në treg. Ky është një tjetër faktor i marrë në konsideratë për përcaktimin e prioriteteve.

Forcimi i zbatimit të Ligjit, si ndaj operatorëve ashtu edhe ndaj fasilitorëve të tregut, në funksion të mbrojtjes së konkurrencës së lirë dhe efektive në treg;

debati publik dhe miratimi dokumentit të Politikës së Konkurrencës; plotësimi kuadrit nënligjor; zbatimi i projekteve të asistencës teknike në funksion të rritjes dhe forcimit të kapaciteteve administrative janë sfidat kryesore të Autoritetit të Konkurrencës për vitin 2016.

1. Zbatimi i ligjit të konkurrencës

Përfundimi i hetimit të përgjithshëm në sektorin bankar mbështetur në metodologji dhe praktika të konsoliduara të hulumtimit të tregut, mbetet rasti kryesor për Autoritetin për vitin 2016.

Përfundimi i rasteve hetimore dhe të monitorimit të nisura gjatë vitit të kaluar si: në tregun e prokurimit publik të sinjalistikës rrugore; tregun e prodhimit të qumështit e nënprodukteve të tij; tregu i mediave me pagesë, i cili është një treg i rregulluar dhe do të bashkëpunojmë me AMA; tregu i shërbimit të teknologjisë së informacionit (software dhe hardware) në procedurat e prokurimit publik etj.

Gjithashtu, në funksion të forcimit të zbatimit të Ligjit të Konkurrencës dhe të rritjes së besimit tek komuniteti i biznesit dhe i konsumatorit, institucioni i konkurrencës do të trajtojë të gjitha ankesat nga operatorët e tregut apo faktorë të tjerë, duke përdorur instrumentet ligjore dhe në respektim të afateve, për rivendosjen e konkurrencës.

2. Përafrimi dhe përmirësimi i legjislacionit

Për vitin 2016 janë identifikuar nevojat për përmirësime të mëtejshme legjislative në fushën e konkurrencës të cilat janë pasqyruar edhe në Planin Kombëtar për Integrimin European 2016-2020.

Kuadri ligjor dytësor i Autoritetit të Konkurrencës për vitin 2016 do të plotësohet me akte të tjera nënligjore dhe konkretisht: Udhëzimin “Për procedurat e thjeshtëzuara në rastet e përqendrimeve”, si dhe Udhëzimin “Mbi procedurat e angazhimeve” të cilët ishte pjesë e një nga rekomandimet e UNCTAD

3. Rritja e advokacisë dhe bashkëpunimi ndërinstytucional

Prioriteti kryesor për vitin 2016 është bashkëpunimi me Shkollën e Magjistraturës për trajnimin e gjyqëtarve, për një njohje sa më të plotë të veçorive të ligjit të konkurrencës si dhe të drejtës europiane në këtë fushë.

Gjithashtu, bashkëpunimi me Komisionin e Ekonomisë për të kthyer në një plan pune rekomandimet e Autoritetit të Konkurrencës, kërkesë kjo e Komisionit European gjatë takimit të nënkomitetit për aspektet e tregut të brendshëm, si dhe rekomandimet e UNCTAD për një treg sa më konkurrues.

Gjatë vitit 2016, përparësi ka procesi i konsultimit të draftit të dokumentit të Politikës Kombëtare të Konkurrencës me stafet akademike të fakulteteve juridike dhe ekonomike, me komunitetin e biznesit dhe konsumatorit, entet rregullatore, politikëbërësit dhe ekzekutivin. Gjithëpërfshirja në këtë diskutim publik është konsideruar si instrumenti më efikas për forcimin e advokacisë dhe kulturës së konkurrencës. Në përfundim të tërheqjes së opinionit nga të gjithë palët e interesit, procesi do të përfundojë me miratimin nga Komisioni i Konkurrencës të dokumentit të Politikës së Konkurrencës.

Bazuar edhe në rekomandimet e UNCTAD, me qëllim rritjen e efikasitetit në luftën kundër karteleve në prokurimet publike, do të bashkëpunohet me institucionet e ngarkuara me prokurimet publike dhe antikorrupsionin;

Do të forcohen instrumentat për advokacisë së konkurrencës nëpërmjet një bashkëpunimi real, përmes debatit dhe konsultimit me entet rregullatore dhe institucionet e tjera vendimmarrëse;

Do të organizohen tryeza informuese me komunitetin e biznesit në qarqet kryesore të vendit për rritjen e kulturës së konkurrencës, ndërgjegjësimin e operatorëve ekonomikë duke prezantuar programin e lehtësimit nga gjambat si dhe politikën e konkurrencës.

4. Forcimi i kapaciteteve administrative

Përmirësimi i kapaciteteve investiguese dhe realizimi i analizave të thelluara ekonomike që mundësojnë vlerësimin e sjelljes së firmave në treg, përbëjnë sfidat e vazhdueshme për forcimin e kapaciteteve institucionale të Autoritetit të Konkurrencës.

Forcimi i kapaciteteve administrative nëpërmjet trajnimeve të planifikuara sipas kërkesave të drejtorive dhe rekomandimeve të Komisionit Evropian në Progres Raportin e fundit, do të realizohet nëpërmjet pjesëmarrjes në seminarët trajnuese që do të organizohen nga RCC(OECD), ICN, UNCTAD etj.

Për vitin 2016 Drejtoria e Burimeve Njerëzore në bashkëpunim me Drejtoret e Drejtorive ka hartuar planin e zhvillimit profesional për çdo nëpunës, i cili përbën edhe një nga rekomandimet e raportit të UNCTAD. Për këtë arsye është hartuar grafiku individual i trajnimeve me temat e nevojshme që do të realizohet një pjesë nga Shkolla e Administratës Publike, një pjesë nga profesorë të universiteteve shqiptare e nga organizatorë të huaj.